

**B.Sc. Semester - 2 (NEP-2020) Examination
MARCH/APRIL-2026**

SAN: Ayurved (Ability Enhancement Course)

Time: 1:00 Hours

Marks: 25

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ આયુર્વેદ શબ્દનો અર્થ આપી, આયુર્વેદના આઠ અંગો: અષ્ટાંગ આયુર્વેદ વિશે વિસ્તૃત સમજૂતી આપો. (૧૦)

Que-1 *Meaning of the word Ayurveda:* Explain in detail the eight branches of Ayurveda (Ashtanga Ayurveda). (10)

અથવા / OR

પ્રશ્ન-૧ ત્રિદોષ સિદ્ધાંત: વાત, પિત્ત અને કફ દોષોનું શરીરમાં સ્થાન, કાર્ય અને તેનું મહત્વ વિગતવાર સમજાવો.

Que-1 *Tridosha theory:* Explain in detail the locations, functions, and significance of the three doshas—Vata, Pitta, and Kapha in the body.

પ્રશ્ન-૨ ઋતુચર્યા: હેમંત, શિશિર, વસંત, ગ્રીષ્મ, વર્ષા અને શરદ - આ છ ઋતુઓ મુજબ આહાર-વિહારનું વર્ણન કરો. (૧૦)

Que-2 *Ritucharya:* Explain the dietary and lifestyle regimen (Ahara-Vihara) for each of the six seasons: Hemant, Shishir, Vasant, Grishma, Varsha, and Sharad. (10)

અથવા / OR

પ્રશ્ન-૨ પરસ્પર વિરોધી આહાર: વિરુદ્ધ આહાર એટલે શું? તેનાં ઉદાહરણો આપો.

Que-2 *Opposing foods:* What is the concept of opposing foods (Viruddha Ahara)? Give examples.

પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય પર નોંધ લખો. (૦૫)

Que-3 Write a note on any one of the following topics. (05)

1) આયુર્વેદનાં સંદર્ભમાં "પ્રકૃતિ"

Discuss the "PRAKRUTI" in context of Ayurveda

2) ષડ્રસ (છ રસ): નાં નામ અને તેની અસરો જણાવો.

Shad Ras (Six Tastes): Name them and explain their effects.
